

LANDELIJK

Een boekje als protest tegen nieuwbouwplannen. Een Belg en een Fries uit Nieuwstadt nemen het in Het laatste Relict op voor de open ruimte bij Huize Witham.

„Het oude, verweerde landschap, dat zo veel herinneringen van ons draagt, dreigt door de plannen van een projectontwikkelaar van de kaart te worden geveegd; het grasveld omgeploegd; de stilte aangevallen door nog meer verkeer over de Elsenewal.”

Ffragment uit het boek *Het Laatste Relict*

De Geleenbeek in Nieuwstadt, het complex Witham en de grote groene vlakte, die in de toekomst deels dreigt te worden bebouwd.

foto's uit het boekje *Het Laatste Relict*

Groen protest in boekvorm

door **Frans Dreissen**

De halve cirkel onbebouwde grond tegen de zuidelijke dorpskern van Nieuwstadt bloost in de ruimte. Aan de vlakte, een boerenakker waarop dit jaar maïs is verbouwd, hangt een cultuurhistorisch kaartje. Het perceel, in de volksmond aangeduid als 'de huisweide' is onlosmakelijk verbonden met Huize Witham, waarvan de geschiedenis teruggaat tot de twaalfde, dertiende eeuw.

In tegenstelling tot de grachten en wallen in Nieuwstadt is het gebied eeuwenlang de stedenbouwkundige projectontwikkelaars bespaard gebleven. Tot in 1992 de eerste nieuwbouwplannen, weliswaar aan de weiderand, worden gerealiseerd. Als het gebied in 2006 opnieuw ten prooi dreigt te vallen aan een ontwikkelaar, is de maat vol voor twee inwoners van Nieuwstadt. Roland Verstaen en Henk Bril, nota bene een Belg en een Fries, werpen zich - mede als bestuursleden van de Stichting De

Groene Sporenwolf - op als beschermers van het gebied. Ze vrezden dat Nieuwstadt een fundament van haar eigen identiteit kwijtraakt. „De huisweide is net zo'n onderdeel van het complex Witham als het kasteelachtige huis, de boerderij, de stallen en schuren, de tiendschuur en het omliggende weidegebied”, betogen de twee.

„Vanuit historisch oogpunt praten we over een uniek gebied, dat ooit binnen de (tweede) stadswal heeft gelegen, direct naast het huis van de landheer, die de grond in bruikleen heeft gegeven aan de boeren.”

Verstaen en Bril zetten zich in voor dit unieke lapje grond. „Nee, het boekje *Het laatste relict* is geen pamflet”, bezweren ze. „We willen er alleen mee appelleren aan het cultuurhistorisch besef van Nieuwstadt en haar inwoners.”

Spijt komt altijd achteraf, zegt Roland Verstaen, die al dertig jaar in Nieuwstadt woont. „We moeten dit gebied niet verkwanzelen.” Henk Bril, Fries van oorsprong en in de veertien jaar die hij in Nieuw-

stadt woont erg betrokken geraakt bij de omgeving, valt hem bij. „Met de komst van de spoorlijn is ooit een begin gemaakt met het 'opeten' van de groene ruimte rondom Witham. Dit alles onder het mom van de vooruitgang. Zo heeft ook het oude stadhuis van Sittard ooit plaats moeten maken voor de V&D. Misschien dat wij als Belg en Fries anders tegen zaken aankijken dan de inwoners van Nieuwstadt. Wij vinden dat dit stukje geschiedenis gespaard moet blijven. Inwoners van Nieuwstadt reageren soms een beetje fatalistisch, met een gevoel van; 'ach we kunnen er toch niks aan doen'. Velen zien er anno 2008 niet meer in dan een gras- of korenveld dat langs de weg ligt. Dat is best jammer, want zo gaat er telkens een stukje herinnering aan het verleden verloren.”

Met hun boekwerkje, rijkelijk geïllustreerd en gelardeerd met verhalen over de bijzondere historie met betrekking tot Huize Witham, willen de auteurs de geschiedenis levend houden. Bovendien komen

ze met een alternatief. Net als enkele politieke fracties in de gemeente pleiten zij ervoor het gebied om te vormen tot bijvoorbeeld een fraai gemeentelijk park.

„De groene long van Nieuwstadt moet groen blijven. Maak de open ruimte rond Huize Witham een ruimte voor iedereen. Een plek waar inwoners uit Nieuwstadt kunnen samenkomen om te wandelen, uit te rusten en te recreëren. En als er dan zo nodig nieuwe woningen gebouwd moeten worden, dan zijn daar alternatieve locaties voor te vinden binnen de kern. Niet voor niets heeft Huize Witham en omgeving altijd een belangrijke rol gespeeld. Als er iets te vieren viel, werd de locatie daar altijd in betrokken. Iets wat eeuwenlang ongeschonden bewaard is gebleven, mag gewoonweg niet van de kaart worden geveegd om plaats te maken voor woningbouw.”

Het boek *Het laatste relict* is voor 17,50 euro per e-mail te bestellen bij de auteurs: rverstaen@gmail.com of henk@astrobril.nl